

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. IV. cap. 5. & seqq. de veris Traditionibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

post Eusebium, Clementem Alexandrinum, Basilium, Augustino etiam pro teste in medium adducto, juxta Bellarmini allegationem scribente, *Evangelio se non crediturum, nisi Ecclesia id precipiat*, cum huic Testimonio ibi sit satis ex asse factum, hicque illud tantum ex superabundanti addatur, si quæ Augustinus de sua Conversione ad Fidem Catholicam in libris *Confessionum* pluribus cum circumstantiis ipse narrat, cum attentione debita legantur, alias longè causas inveniri, quibus ad credendum Evangelio Augustinus fuit monitus & commotus, quàm Ecclesiæ præceptum vel autoritatem, ullaq; in eâ de libris S. Scripturæ Canonicis traditiones non scriptas, quas Bellarminus opere tanto commendat.

contra Epist. Fund. cap. 5.

vid. D. Hülf. de Auxil. Grat. Disp. I. num. 5.

CAPVT QVINTVM & seqq.

DE

Veris Traditionibus.

Quas ut primùm ordine justo ex S. Literis demonstrat, inter alia ex eis testimonia Bellarminus etiam ad ea Pauli Verba provocat, quibus Theſſalonicenſes nuper ad Fidem converſos eſt hortatus, *ut teneant Traditiones, quas ſive per Sermonem, ſive per Epistolam acceperint*; ad cujus loci contra Chemnitii & Brentii exceptiones vindicationem in primis Auguſtini producit autoritatem, de Theſſalonicenſibus, ad quos ſcripſit Apoſtolus, obſervantis, *illos quidem ſciſſiſſe, quod Apoſtolus vivâ voce docuerat, nos autem id ſcire non poſſe, qui Apoſtolum non audiſſimus* indeque putat ſequi, *non omnia eſſe ſcripta, qua Apoſtolus dixit*. Atqui plus eſt in Concluſione Bellarmini, quàm in præmiſſis Auguſtini, qui id, quod Theſſalonicenſes ſcire, ſe autem & coætaneos tum neſcire putabat, de morâ & dilatione revelationis Antichriſtiane intellexit, aliter ſine dubio ſcripturus, ſi tempori hujus revelationis fuiſſet proximior, idque, quod Paulum certis de cauſis non ita clarè exiſtimavit expreſſiſſe, ipſo eventu vidiffet manifeſtum inq; publicâ luce poſitum, cui de cætero latior terminus revelationis Antichriſtiane non planè ignotus eſſe potuit, utpote ab ipſo Apoſtolo non ita obſcurè inſinuatus. Quod prætereâ concernit illum ſub Hieronymi nomine in Epistolâ Pauli Commentarium, ex quo contra Traditionum autoritatem proferri ſolet teſtimonium, de quo tamen Bellarminus ex Auguſtino monet, *non eſſe Hieronymi, ſed Pelagii illius hæretici, contra quem & ipſe Hieronymus & poſtmodum Auguſtinus etiam ſcripſit*; ægrius ferri non debet, cum Critici dudum obſervaverint Cenſores, eundem hunc Commentarium ſub Hieronymi nomine etiam ab aliis quibus Papæ ſcriptoribus ad lux Fidei defenſionem, nominatim ab *Anglo-Rhemenſibus* pro Juſtificatione operum, à *Johanne Eckio* pro igne purgatorio, ab alio quodam pro Votis, ut dicuntur, Monasticis, fuiſſe citatos, quod hic prætermitti non debuit. Ad illud, quod ex eodem Auguſtino de Traditionibus Eccleſiæ univerſalis, tanquam Apoſtolicis, adeoq; omni exceptione majoribus in medium adducit Bellarminus, paulò ante ſub initium tertii capitis quarti hujus Libri facta eſt remiſſio, dataque ejus aliqua explicatio, quæ & hic ſuum habere debet locum, quamvis Bellarminus ea, quæ exindè pro liberâ Traditionum Eccleſiaſticarum obſervatione contra rigorem Papæum ex parte Evangelicorum ſolent concludi, non uno eludere & diluere conetur modo, fruſtra tamen & in vanum, cum ex ipſo Auguſtini verborum contextu adpareat, Eum non de Traditionibus Fidei, adque Articulos fundamentales cognituque ad Salutem neceſſarios pertinentibus hic agere, ſed de iis ſolùm, quæ obſervationes quasdam ceremoniales in publico DEI cultu, vel univerſales inque toto orbe Chriſtiano uſitatas, vel ſpeciales huic vel illi Eccleſiæ proprias reſpiciunt, de quibus tamen hic primariò non eſt Controverſia, utpote in quarum obſervatione, ſi de cæteris eſſet conſenſus, nullumque libertati Evangelicæ immineret periculum, non tantæ forſitan occurrerent difficultates. Sed non contentus hoc loco Bellarminus, quinque aliis ex Auguſtino teſtimoniis pro Traditionum Eccleſiaſticarum autoritate pugnat, quæ dum ſingula, uno tantum excepto, ex uno deſumpta ſint ſcripto, ac unius ejuſdemq; tenoris, ſufficiet, ſi præcipuum ex iis huc ponamus, quidque reſpondendum ſit, ex ipſo etiam Auguſtino, & Bellarmino quidem manu ductore, breviter ſignificemus. Ita autem Auguſtinus juxta citatum primo loco teſtimonium, contra Anabaptiſmum *Cypriani* & plerorumque in Africâ Episcoporum, ad morem Eccleſiæ Occidentalis, hæreticos & ab hæreticis baptizatos abſque Baptiſmi

II. Epist.

lib. 20. de C. D. c. 19.

vid. Robert. Coci Centur. p. m. 289.

lib. II. de
Bapt. c.
Donat.
cap. 7.

iteratione recipientis provocans: *Hanc Consuetudinem credo ex Apostolica traditione venientem, sicut multa non inveniuntur in literis eorum, neq. in Conciliis posterorum; & tamen quia custodiuntur per universam Ecclesiam, non nisi ab ipsis tradita & commendata creduntur.* Supra jam memini me ad similem & parallelum huic locum observasse, Augustinum non loqui de aliquo Fidei articulo & re credendâ, sed de Consuetudine, ut Ipse vocat, Ecclesiasticâ, de quâ in proximè antecedentibus verbis Donatistas monuit: *Nolite nobis auctoritatem objicere Cypriani ad Baptismi repetitionem, sed tenete nobiscum Cypriani exemplum ad unitatis conservationem.* Nondum enim erat diligenter illa Baptismi Quæstio pertractata, sed tamen saluberrimam consuetudinem tenebat Ecclesia, videlicet Occidentalis, in ipsis quoq. Schismaticis & hæreticis corrigere quod prævum est, non iterare quod datum est; sanare quod vulneratum est, non curare quod sanum est. Nimirum variæ Cypriani & post Augustini tempore circa hæreticorum baptismationem vel rebaptizationem occurrebant circumstantiæ, quas Apostolorum temporibus occurrisse non legimus, imò ipsa Quæstio de eâ tum non venit in Controversiam. De cætero ipsam Baptismi unitatem, id est, vel ipsos hæreticos, vel ab hæreticis baptizatos non iteratò baptizandos esse, agnovit Augustinus non ex traditionibus non scriptis, sed ex documentis Evangelicis. Hinc ubi rem hanc ex professo tractare adgressus est, de metho

lib. I. ibid.
cap. 7.

tractandi sequentia præmonuit: *Ne videar humanis id agere argumentis, quoniam Quæstionis hujus obscuritas prioribus Ecclesia temporibus, ante schisma Donati, magnos Viros & magnâ Charitate præditos Patres-Episcopos ita inter se compulsi Pace salvâ disceptare, arg. fluctuare, ut diu Conciliorum in suis quibuscumq. regionibus diversa nutaverint Statuta, donec plenario totius orbis Concilio, quod saluberrimè sentiebatur, etiam remotis dubitationibus firmaretur; ex Evangelio certa profero documenta, quibus Domino adjuvante demonstro, quam rectè placuerit, & verè secundum DEUM, ut hoc in quoquam Schismatico vel hæretico Ecclesiastica curaret Medicina, in quo vulnere separabatur, istud autem, quod sanum maneret, agnitum potius adprobaretur, quàm improbatum vulneraretur.* Satis perpicua sunt hæc Augustini Verba, eoque magis, si ea ponderentur ex Evangelio Documenta, quibus suam firmare studuit contra Donatistas Sententiam, sepositis Traditionibus non scriptis, quibus non attentis in hac Controversiâ alibi etiam ad Stateram & Auctoritatem Divinam, id est, Domini in Evangelio Sententiam, aliq. Scripturarum Documenta provocavit, locis ab ipso Bellarmino citatis, inter alia quidem faciens mentionem traditionis Apostolicæ, sed ejus, quæ in Scriptis Apostoli Epistolis extaret, contra quæ quidquid Bellarminus excipere conatus est, ex adductis facile refelli potest, in modò præmonita diligenter attendantur, ac Controversiæ status semper ante oculos vertetur. De plenario, cujus itidem meminit Augustinus, Concilio, quale illud fuerit, & quodnam debeat intelligi, infra agetur, ubi Bellarminum loco commodiori suam videbimus exponere sententiam, Examini debito subjiciendam. Jam satis est, Augustinum, etsi hujus Controversiæ decisionem à plenario totius orbis Concilio, omnibus remotis dubitationibus, post nutantia & sibi invicem contraria Synodorum Provincialium Decreta, sciverit confirmatam, àque Orientalibus etiam Ecclesiis receptam, non tamen eâ tanquam argumento quodam humano contra Donatistas hæreticos niti & pugnare in præsens voluisse, sed ad Evangelica refugium sumsisse Documenta, utpotè auctoritatis multò majoris, & in quibus certior esset spes Victoriæ, ea etiam non uno in loco refellens argumenta, quæ ipsi Donatistæ, Cypriani auctoritate & methodo abutentes, ex Sacris utriusque Testamenti Literis ad suam opinionem firmandam adduxerunt. Malè de cætero facit Bellarminus, dum ad ultimum ex Augustino contra Traditiones pro S. Literarum auctoritate testimonium, quo Apostolica Traditio scripta exhibetur, responderet: *Augustinum ibi non suam probare ex Scripturis sententiam, sed referre, quâ contrariam adversarij è Scripturâ probare conati fuerint; cum ex inspectione aliud longè sit comperum, Augustino de Cypriani methodo hæc observante: Quod nos admonet, ut ad fontem recurramus, id est, ad Apostolicam Traditionem, & inde canalem in nostra dirigamus tempora, optimum est & sine dubitatione faciendum.* Traditum ergò nobis est, sicut Ipse commemorat, ab Apostolis, quod sit unus DEUS, & unus Christus, & una spes, & una Fides, & una Ecclesia, & unum Baptisma. Malè etiam, dum in recensione aliorum quatuor pro Traditionum auctoritate testimoniorum de eodem Cypriano cenfet, malè Eum in defensione opinionis suæ à Traditione ad Scripturam provocasse, utut antea eas agnovit, addens, Eum hunc errorem de hæreticorum anabaptismo ante Mortem correxisse, Augustino id adfirmante, qui tamen expressè loco per Bellarminum citato id nullibi adfirmat, sed non improbabilibus

bilibus tantum nititur conjecturis, scribens: *Non incongruenter de tali viro existimandum est, quod correxerit, & fortasse suppressum sit ab eis, qui errore hoc nimium delectati sunt, & tanto velut patrocinio carere noluerunt; quanquam non desint, qui hoc Cyprianum prorsus non sensisse contendunt, sed sub Ejus nomine a praesumptoribus atq. mendacibus fuisse confictum.* Et post aliqua: *Nos tamen duas ob res non negamus, illud sensisse Cyprianum, quod & stylus Ejus habet propriam quandam faciem, quâ possit agnosci, & quod ibi magis contra vos, Donatistas, nostra causa in vicior monstratur, vestrae separationis praesumptio (videlicet, ne macularemini peccatis alienis) totâ facilitate subvertitur, cum adparet in literis Cypriani, communicata esse cum peccatoribus Sacramenta, cum admissi sunt in Ecclesiam, qui secundum vestram, & sicut vultis illius sententiam, Baptismum non habebant, & tamen Ecclesiam non periisse, sed in sui generis dignitate per totum orbem sparsa Dominica mansisse frumenta.* Et iterum: *Cyprianus aut non sensit omnino, quod Eum sensisse recitatis; aut hoc postea correxit in regulâ Veritatis, aut hunc quasi ne vnum candidissimi pectoris sui cooperuit ubere charitatis, dum unitatem Ecclesia toto orbe crescentis & copiosissimè defendit, & perseverantissimè tenuit vinculum Pacis.* Quæ omnia nihil certò adfirmant, quasi Augustinus existimaverit, Cyprianum correxisse errorem suum ante mortem, cum dubitanter, & ut plurimum juxta modernorum Moralistarum loquendi & scribendi formulam, probabiliter eâ de re judicârit Augustinus, nullâ auctoritate indubiâ nixus. Malè præterea ibidem Bellarminus, dum Donatistas malè etiam in eo fecisse putat, quod Scripturas semper urgebant, Augustino eis è contrario Traditiones & Ecclesie consuetudinem objiciente; cum si iterum, ad citatum à Bellarmino locum deveniamus, omnia inveniamus alia, & adlegationi Bellarminianâ in totum contraria, quod ut ostendatur, ipse iterum Augustinus se præsentem sistat, qui hunc in modum ibi: *Quapropter cum dicatur hereticis, Injustia vobis deest, quam sine Charitate ac Vinculo Pacis habere nullus potest, cumque & ipsi fateantur, multos Baptismum habere & Injustiam non habere, & si non fateantur, eos convincat Scriptura Divina, miror, quomodo putent, cum eos non suum habentes, sed Christi Baptismum, iterum nolumus baptizare, ita nos agere, ac si eis jam nihil deesse judicemus, & quia Baptismus eis in Catholicâ non datur, quem habere inveniuntur, nihil se illic accipere arbitrantur, ubi hoc accipiunt, sine quo illud, quod habent, eis ad perniciem valeat, non ad salutem. Quod si nolunt intelligere, sufficit nobis, quod eam tenemus Ecclesiam, quæ manifestissimis Sanctorum & Canonicarum Scripturarum testimoniis demonstratur.* Et ibidem post plura: *Ecce Ecclesia tot manifestissimis Sanctorum Scripturarum testimoniis commendata & expressa, prædicta & demonstrata! Et iterum: Doce, Scripturas Canonicas aperte dixisse, baptizandum esse in Ecclesiâ Catholicâ, qui apud hereticos in nomine Patris, Filii & Spiritus Sancti fuerit baptizatus. Quod si hoc docere non potes, illud doce, huic communioni tuæ, id est, parti Donati, ubi hoc didicisti, apertum aliquod & manifestum à Scripturis Canonicis perhiberi testimonium, & fatebor, ad te esse transeundum, nec aliter suscipiendos esse hereticos, quam sicut suscipit Ecclesia, in quâ es, quia tali testimonio declarata est.* Alia & plura ibidem his non dissimilia lubens transeo, cum ex his satis constet superque, Bellarminum aut planè non, aut nimis oscitanter & alienis forsitan oculis, vel aliis etiam cogitationibus distractum hæc Augustini Verba legisse, aut malitiosissimè, quod credere tamen difficilius est, rem hanc non planè nullius momenti tractasse, Augustino nunquam ibi ad Traditiones, semper autem ad Scripturam Divinam, manifestissimâq. Ejusdem testimonia provocante. Malè porro idem Bellarminus Arianos in eo tanquam hereticos accusat, quod nihil quidquam præter Scripturam admiserint, præter Hilarium Augustino iterum in testimonium citato, ut potè apud quem hæc Maximini, Disputatoris Ariani, legantur Verba: *Si quid de Divinis*

de Unit.
Ecclef.
cap. 19.

lib. I. contra
Maxi-
mini. a
princ.

lib. I. de
Conf. Ev-
ang. c. 7.

rima docuisse, nihil tamen scriptisse, Augustino teste confirmat; quod testimonium innocuum esse Evangelicis, inde præprimis patet, quod ab Augustino non eum in finem fuerit prolatum, quod breviter ostendendum est. Scripsit Augustinus loco per Bellarminum citato contra eos, qui Evangelistarum Scripta idè recipere detrectabant, quia ipse Christus de se & Doctrinâ à se prædicatâ nihil planè literis mandaverit, quos per sequentem instantiam ad meliorem ducere mentem est conatus: *Cum querunt, quare ipse non scripserit, videntur parati fuisse, hoc de illo credere, quod ipse de se scripserit, non quod alii de illo pro arbitrio suo prædicassent: à quibus quero, cur de quibusdam nobilissimis Philosophis suis hoc crediderunt, quod de illis eorum discipuli memoria reliquerunt, cum ipsi de se nihil scripserint. Nam Pythagoras, quo in illâ Virtute contemplativa nihil tunc habuit Græcia clarius, non tantum de se, sed nec de ullâ re aliquid scripserit perhibetur. Socrates autem, quem rursus in activa, qua mores informantur, omnibus prætulerunt, ita ut testimonio quoque DEI sui Apollinis omnium Sapientissimum pronuntiatum esse non taceant, Æsopi fabulas pauculis versibus est prosecutus, verba & numeros suos adhibens rebus alterius, usq; ad eò nihil scribere voluit, ut hoc se coactum imperio Demonis sui fecisse dixerit, sicut nobilissimus Discipulorum ejus Plato commemorat.* Colligat jam Bellarminus aut alius quis loco ejus, & concludat ex hoc Augustini testimonio pro Traditionibus in Ecclesiâ non scriptis, & abfurditatis summæ crimen non effugiet.

CAPUT NONUM & seqq.

DE

Regulis ad Verarum Traditionum Cognitionem.

Epist. 118.

NON unius-modi & generis eæ sunt, quas Bellarminus in medium profert, nec de omnibus agendum nobis est ex Instituti ratione, sed iis tantum, quæ Augustini auctoritate nituntur, & paucissimis quidem, cum pleraque hic observanda supra jam habuerint locum. Ita cum ad regulam secundam citat Augustinum, scribentem, *insolentissime esse insanis, existimare, non rectè fieri, quod ab universâ fiat Ecclesiâ*, non semel hæc tunc monitum est, & quidem paulò ante ad tertium libri hujus quarti caput, Augustinum in eo Evangelicis planè non contrarium esse, insuperque longâ demonstratione opus esse, ut ostendatur, illas Traditiones, quas Curia Romanensis sub Elogio Verbi non scripti modis omnibus orbi Catholico fatagit obrudere, unquam ab universâ observatas fuisse Ecclesiâ, Apostolicæque origini adscribendas esse. Id quamdiu non præstat, quodve ut doceatur omnino est impossibile, iterum non ægrius ferri debet, si Evangelici ab hoc Traditionum non Apostolicarum jugo immunes se præservare student, in possessione libertatis per Christi meritum acquisitæ immoti persistentes. Quod in specie ex Augustino de parvulorum Baptismo *ex consuetudine Matris Ecclesiæ, & traditione Apostolicâ* urget Bellarminus, suo docebitur loco, ubi in Sede propriâ de hæc Quæstione agetur, hanc consuetudinem Ecclesiæ expresso Christi mandato inque literas relato non caruisse, ac traditionem Apostolicam non oralem modò, sed & pennalem, ut ita dicam, vel scribam, fuisse. De Baptismo hæreticorum, quia in proximè antecedentibus ostentum est, Augustinum contra eum non præcipuè ex Apostolica traditione non scriptâ, sed ex Evangelicis Documentis in Scripturam relatis disputasse, hic quod addatur nihil superest, præprimis cum idem argumentum in sequentibus non semel recurrat, ejusdemque mentio sit faciendâ. Ad tertiam pro agnoscendis Traditionibus veris regulam ut deveniamus, eam Bellarminus ex Augustino hunc in modum proponit: *Id quod in Ecclesiâ universâ & omnibus retrò temporibus servatum est, merito ab Apostolis creditur institutum, etiamsi illud tale sit, ut potuerit ab Ecclesiâ institui.* Hanc regulam etsi suo modo intellectam admittere non ita difficulter possimus, hoc tamen moneri debet, eam his & totidem verbis, eodemque per omnia sensu apud Augustinum loco per Bellarminum citato non legi, sed omittis posterioribus verbis hanc ibi sententiam extare: *Quod universâ tenet Ecclesiâ, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolicâ traditum rectissime creditur.* Quod Augustini Doctoris testimonium regulare si, prout jacet, Evangelici admittant, quod supra monitum est, non video, quid auctoritati Scripturæ Traditionibus quoad Fidei articulos oppositæ noceat, quin potius grande onus imponit Doctoribus Papæis, ut de jactatis à se Traditionibus faciant manifestum id, quod ad agnoscendas Traditiones Apostolicas quam-maximè ab Augustino requiritur. Exemplum de *Jejunio Quadragesimali*, quod tanquam Traditionem Apostolicam

lib. 4. contra
Donat.
cap. 14.